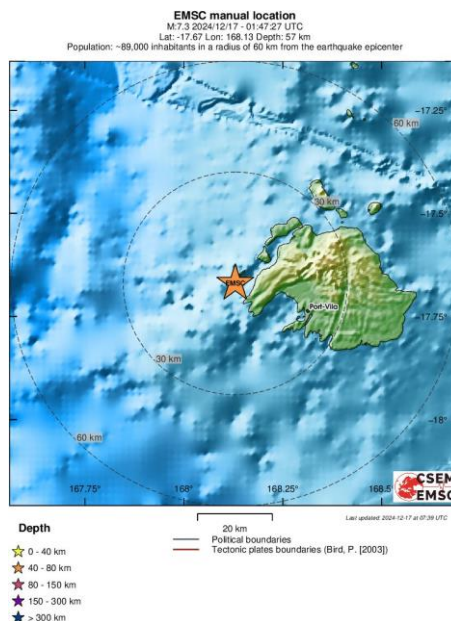
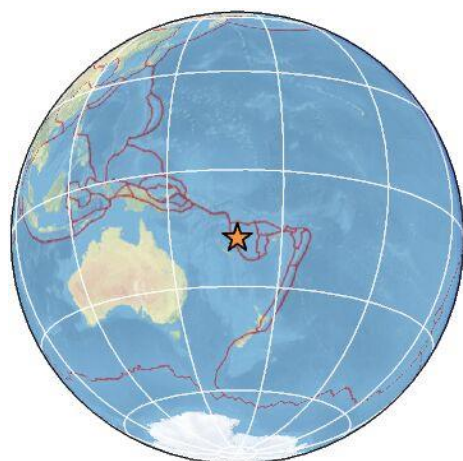


Žemės drebėjimas Vanuatu, 2024 metų gruodžio 17 d.

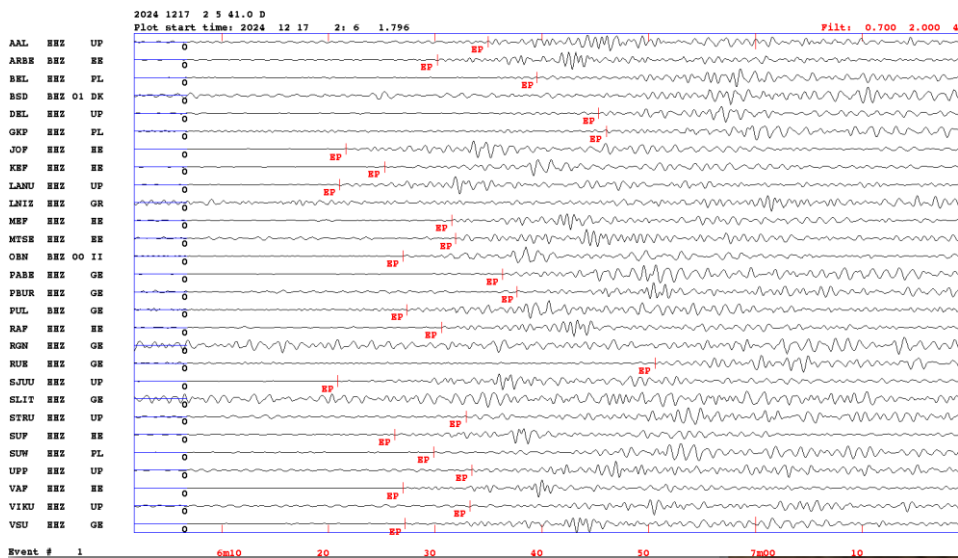
2024 m. gruodžio 17 d. Vanuatu salą Ramiajame vandenyne supurtė galingas 7.3 stiprumo (magnitudės) žemės drebėjimas. Drebėjimas įvyko antradienį 12 val. 47 min. vietiniu Vanuatu laiku (1 val. 47 min. pasauliniu laiku; 3 val. 47 min Lietuvos laiku; 1 pav.). Drebėjimo epicentras buvo vandenyne maždaug už 30 kilometrų nuo Efatės, pagrindinės Vanuatu salos, krantų [1].

Žemės drebėjimai Vanuatu salyne yra dažnas reiškinys, kartais sukeliantis cunamio bangas: nuo 1909 m. iki 2024 m. čia įvyko 25 galingi drebėjimai, kurių stiprumai (magnitudės) varijavo nuo 5.5 iki 7.8. Tačiau šie drebėjimai ne visada būna griaunamojo pobūdžio [2]. Salų archipelagas, anksčiau vadintas Naujaisiais Hebridais, yra ant kompleksiškos ir seismiškai aktyvios Australijos ir Ramiojo vandenyne tektoninių plokščių ribos (2 pav.). 1200 km ilgio vulkaninių salų lankų grandinė yra išsidėsčiusi greta Naujųjų Hebridų giliavandens lovio (angl. trench), kur Australijos plokštė subdukcijos zonoje nyra po Fidži tektonine mikro-plokšte 8 cm per metus greičiu [2].



1 pav. Gruodžio 17 d. žemės drebėjimo prie Vanuatu salos epicentras pažymėtas oranžine žvaigžde [1].

Vanuatu salyne įvykusį žemės drebėjimą užfiksavo Lietuvos seismologinio monitoringo stotys: Paburgės (PBUR) ir Paberžės (PABE). Šis įvykis taip pat užregistruotas ir kitose Baltijos regiono seisminėse stotyse (3 pav.). Nors žemės virpesiai ir buvo fiksuoti Lietuvoje esančiose seisminėse stotyse, tačiau reikia pabrėžti, jog žmogui jie nėra juntami ir realios grėsmės Lietuvoje nekelia.



3 pav. Vanuatu salyne žemės drebėjimo įvykusio gruodžio 17 d. seismogramos užregistruotos Lietuvos seiminio monitoringo stotyse: PBUR ir PABE bei Baltijos regiono stotyse: ALL, ARBE, DEL, GKP, JOF, KRF, LANU, LNIZ, MEF, MTSE, OBN, PUL, RAF, RGN, RUE, SJUU, SLIT, STRU, SUF, SUW, UPP, VAF, VIKU, VSU.

Nuorodos:

1. https://www.emsc-csem.org/Earthquake_information/earthquake_map.php?id=1744506
2. https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_earthquakes_in_Vanuatu
3. <https://www.usgs.gov/programs/earthquake-hazards/science-earthquakes>
4. <https://www.bbc.com/news/articles/cy4pdw1nzp9o>
5. <https://www.delfi.lt/news/daily/world/zemes-drebejimas-vanuatu-apgadino-pastata-kuriame-yra-jav-ir-prancuzijos-ambasados-120072678>

Informaciją parengė:
Lietuvos geologijos tarnybos
Giluminės ir naftos geologijos skyrius